

Delårsrapport januari – mars

2019

Sammanfattning av första kvartalet 2019

- Ålderskontrollen¹ uppgick till 96 (96)²procent.
- Opinionsmätningar visade att 79 (78) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Resultatet från årets förtroendebarmeter visar att svenskarna för tredje året i rad har högst förtroende för Systembolaget. Totalt 78 procent av de svarande har mycket eller ganska stort förtroende för Systembolaget.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 103,6 (106,4) miljoner liter, minskningen beror på att påskförsäljningen föregående år inföll under första kvartalet.
- Nettoomsättningen minskade till 6 514 (6 604) MSEK.
- Rörelseresultatet minskade till -91 (-9) MSEK, vilket är en följd av förskjutningen av påskförsäljningen men även av satsningar på utvecklingsaktiviteter inom bland annat det digitala kundmötet.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 11.

2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens risker.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Finansiell information

MSEK	jan – mars 2019	jan – mars 2018	helår 2018
Nettoomsättning	6 514	6 604	30 907
Rörelseresultat	-91	-9	227
Periodens resultat	-56	-4	180
Eget kapital	1 447	1 601	1 503
Avkastning på eget kapital %	8	17	11
Balansomslutning	4 568	4 874	5 931
Soliditet %	32	33	26
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 400	-760	624
Årsarbetare ¹	3 161	2 952	3 496

1. Kvartalssiffrorna avser perioden januari – februari.

Vd har ordet

Sverige har kommit långt med arbetet att försöka förhindra skador till följd av alkoholkonsumtion och har en lägre konsumtion, jämfört med många andra länder i Europa¹. Intresset för hälsa och välbefinnande ökar samtidigt som människor även vill veta hur maten är odlad och på vilket sätt miljön påverkas. Dessa trender avspeglas även i Systembolagets verksamhet.

ALKOHOLKONSUMTIONEN MINSKAR OCH KLIMATET I FOKUS

Medveten alkoholkonsumtion innebär ökad eftertänksamhet i både vad och hur mycket som konsumeras. Preliminära siffror från Monitormätningarna, som genomförs av CAN², visar att den totala alkoholkonsumtionen uppgick till 8,8 liter ren alkohol per person 2018. Det är en minskning med 2 procent jämfört med föregående år. Systembolagets andel av den totala konsumtionen var 66 procent, en ökning med 3 procent³ jämfört med föregående år.

I november 2017 gick branschföreningarna och Systembolaget tillsammans in i ett gemensamt klimatinitiativ och från och med 2018 blev alla dryckesleverantörer till Systembolaget välkomna att ansluta sig. Arbetet är igång och i september kommer deltagarna tillsammans sätta individuella och gemensamma mål för initiativet. Antalet deltagare är nu drygt 40 leverantörer, vilket motsvarar cirka 74 procent av volymen i Systembolagets fasta sortiment.

VINNARE AV FÖRTROENDEBAROMETERN

Resultatet från årets förtroendebarmeter, som mäter allmänhetens förtroende för institutioner, politiska partier, massmedier och företag, visar att svenskarna för tredje året i rad har högst förtroende för Systembolaget. Totalt 78 procent av de svarande har mycket eller ganska stort förtroende för Systembolaget, vilket var en ökning med 7 procentenheter⁴ jämfört med föregående år.

Att stödet för Systembolaget är högt visas även i OPI, andelen som vill behålla Systembolagets ensamrätt, som uppmätte 79 procent för det första kvartalet. Det är en tangering av det bästa kvartalsvisa resultatet någonsin.

En viktig del av att sälja med ansvar är att genomföra ålderskontroller vid försäljning. Resultatet för det första kvartalet är fortsatt stabilt och legitimation begärdes vid 96 procent av dessa köptillfällen.

INFORMATIONSUPPDRAGET I PRAKTIKEN

Systembolaget har ett informationsuppdrag där det ingår att sprida och tillgängliggöra fakta- och forskningsbaserad kunskap bland annat genom seminarier, olika informationskampanjer och samarbeten.

Under våren bjöd Systembolaget in till två forskningsseminarier i Karlstad och Lund, vilka var öppna för allmänheten. Ämnena var alkohol, passivt drickande och psykisk ohälsa.

ÖNSKAD TYDLIGHET I LAGSTIFTNINGEN

Den 25 februari lämnade Systembolaget in en stämningansökan mot företaget Winefinder till Patent- och marknadsdomstolen. Winefinder skapar genom sin marknadsföring intryck av att försäljningen är laglig, vilket gör att konsumenterna i Sverige blir vilseledda. Nu vill Systembolaget få frågan rättsligt prövad i Sverige.

FÖRSÄLJNING OCH FINANSIELLA RESULTAT

Under första kvartalet minskade intäkterna med 1 procent jämfört med föregående år till 6 514 (6 604) miljoner kronor, vilket främst är hänförligt till att påskförsäljningen inföll i mars föregående år.

Rörelseresultatet för första kvartalet uppgick till -91 (-9) miljoner kronor. Det minskade rörelseresultatet är delvis hänförligt till förskjutningen av påskförsäljningen till andra kvartalet, men också högre kostnader till följd av satsningar inom det digitala kundmötet, utvecklingsaktiviteter för att möta framtidens behov och att skapa förutsättningar för framtida effektiviseringar och förbättringar i butikerna.

SOMMARREKRYTERING IGÅNG

Sommarens rekryteringskampanj är i gång, bland annat med hjälp av några korta filmer som visas på Youtube, Facebook och LinkedIn. I filmerna berättar Systembolagets medarbetare om vad de tycker är det bästa med deras jobb på Systembolaget. Tanken med kampanjen är att bredda mångfalden av medarbetare för att på sikt spegla samhällets sammansättning och fortsatt möta våra kunder på ett professionellt sätt.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

1. Global status report on alcohol and health 2018, World Health Organization.

2. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

3. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2018, CAN promemoria (Trolldal) publicerades den 5 mars 2019. Promemorian innehåller preliminära resultat från Monitorundersökningen för år 2018.

4. <https://medieakademien.se/wp-content/uploads/2019/03/F%C3%B6rtroendebarmeter-2019-1.pdf>

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadseffektivt och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 443 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 479 ombud runt om i Sverige dit kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder på försök även hemleverans till sex län och når ungefär 60 procent av den inköpsberättigade befolkningen i Sverige.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av Systembolagets avtal med staten, statens ägaranvisning, alkohollagen och EU-rättsliga regler. Här sägs bland annat att Systembolaget både vid inköp och försäljning av alkohol drycker ska tillämpa transparenta och objektiva regler på ett opartiskt och märkesneutralt sätt, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer eller något annat än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en aktör med betydande inflytande och har en särställning på dryckesmarknaden. På samma sätt som det är självklart att ta stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och ha nolltolerans mot korrup tion och diskriminering, arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad miljöpåverkan och antikorrup tion i hela leverantörskedjan. I detta arbete tillämpar vi samma uppförandekod som övriga nordiska monopol. Genom att verka tillsammans i flera olika frågor ökar vi våra möjligheter att påverka villkoren i våra leverantörskedjor.

Strategiska nyckeltal och indikatorer

Nyckeltal	jan – mars 2019	jan – mars 2018	helår 2018	målnivå 2019
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	–	–	85	85
Ålderskontroll %	96	96	96	96
Opinionsindex (OPI) %	79	78	77	78
Total sjukfrånvaro % ²	4,5	4,8	4,5	4,4
Klimatpåverkan egen verksamhet ³ , ton CO ₂ e	–	–	2 591	–
Avkastning på eget kapital % ⁴	8	17	11	8,0-9,0
Soliditet %	32	33	26	20-30
Kostnadseffektivitet ⁵	–	–	2,3	≤2,3
Indikatorer				
Alkoholindex ⁵	–	–	61	–
Totalkonsumtion ⁵	–	–	8,8	–
Systembolagets konsumtionsandel ⁵	–	–	66	–

1. Redovisas tre gånger per år med nästa rapportering i andra kvartalet.
2. Utfall avser rullande 12 månader med en månads eftersläpning.
3. Redovisas årsvis. Målet är att vara klimatneutrala år 2023.
4. Utfall avser rullande 12 månader.
5. Redovisas årsvis.

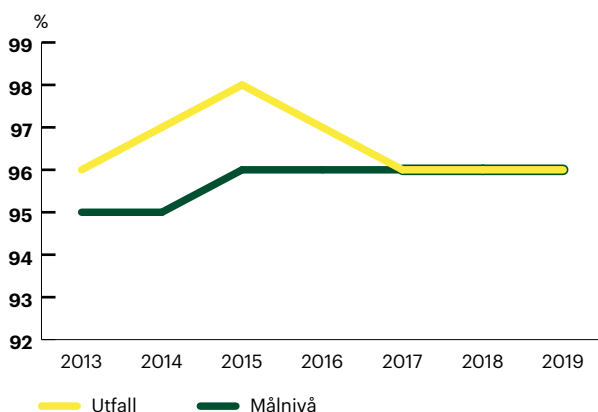
NÖJD KUND INDEX (NKI)¹

Mätningen av NKI sker tre gånger per år och ingen mätning har genomförts under första kvartalet. Resultatet publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018 och uppgick till 85 (84) avseende rullande 12 månader. Nästa mätning kommer att presenteras i delårsrapporten för andra kvartalet.

ÅLDERSKONTROLL

Under första kvartalet genomfördes 1 393 (1 367) ålderskontrollköp (20–24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 96 (96) procent av dessa köptillfällen, vilket är i nivå med första kvartalet och helåret 2018.

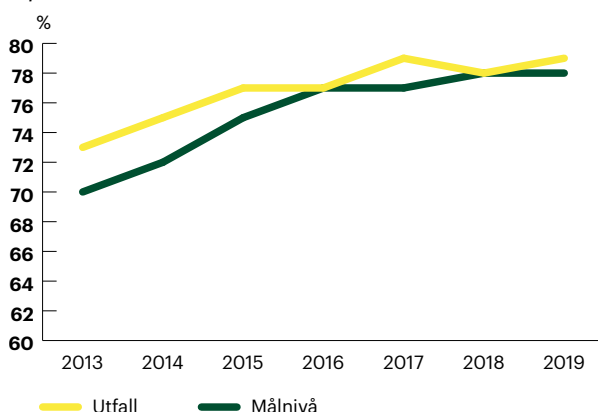
Ålderskontroll

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Vid kvartalets mätning uppgick index till 79 (78) procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med första kvartalet 2018 och en tangering av det högsta kvartalsvisa resultatet någonsin. De som vill att starköl, vin och sprit skall säljas i andra butiker har minskat medan de som inte tar ställning har ökat.

Opinionsindex

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Systembolaget har fortsatt arbetet med sjukfrånvaro och har genomfört riktade insatser i syfte att minska den. Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista februari till 4,5 (4,8) procent, vilket är en förbättring

jämfört med samma period föregående år. Det är den längre sjukfrånvaron (>14 dagar) som har minskat.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Koldioxidutsläpp från egen verksamhet mäts en gång per år. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. En detaljerad sammanställning av utfallet publicerades i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastningen på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av 7 procentenheter, vilket per den sista mars motsvarar 8 procent (rullande 12 månader). Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista mars rullande 12 månader, till 8 (17) procent.

Nedgången sedan föregående år kan delvis förklaras av en förskjutning av påskförsäljningen, då påsken inföll under första kvartalet 2018. Även de högre kostnaderna jämfört med föregående år bidrar till det lägre utfallet för avkastning på eget kapital. Kostnaderna har varit högre till följd av satsningar på utvecklingsaktiviteter för att möta framtida behov, satsningar inom det digitala kundmötet samt att skapa förutsättningar för framtida effektiviseringar och förbättringar i butikerna.

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista mars uppgick soliditeten till 32 (33) procent. Soliditeten varierar normalt över året.

KOSTNADEFFEKTIVITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018. Effektivitetsmålet syftar till att mäta omkostnaderna i förhållande till förändringar i såld kvantitet.

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex tas fram en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

TOTALKONSUMTION OCH SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

CANs² mätning av total alkoholkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel görs en gång per år och publicering av en preliminär rapport för 2018 kom i mars. Där framgår att den totala alkoholkonsumtionen minskade 2018 jämfört med 2017 till 8,8 (9,0) liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det innebär en minskning under de senaste 10 åren med ungefär 7 procent.

Reseinförsel av alkohol till Sverige minskade preliminärt med 25 procent under 2018 jämfört med 2017. Även smugglad alkohol visar en minskning. Systembolagets andel av den totala alkoholkonsumtionen ökade och uppgick under 2018 till preliminärt 66 (63) procent.

1. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2018 under rubriken "Systembolagets strategiska plan".

2. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2018, CAN promemoria (Trolldal) publicerades den 5 mars 2019. Promemorian innehåller preliminära resultat från Monitorundersökningen för år 2018.

Ekonomisk utveckling

MSEK	jan-mars 2019	jan-mars 2018	helår 2018
Nettoomsättning	6 514	6 604	30 907
Rörelseresultat	-91	-9	227
Finansnetto	20	6	-2
Resultat efter finansiella poster	-71	-3	225
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 400	-760	624
Årsarbetare	3 161	2 952	3 496

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

För Systembolagets försäljning generellt att den är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

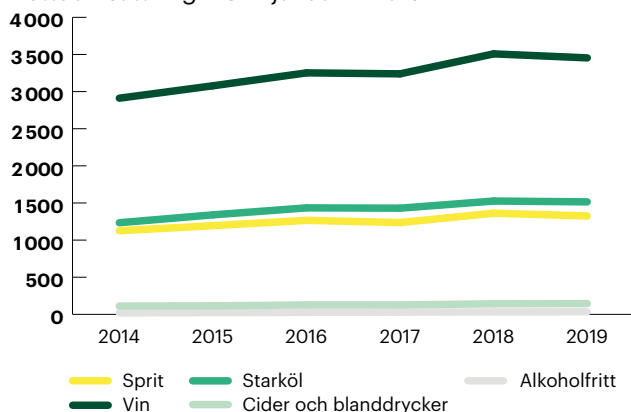
Januari – mars 2019

Intäkterna under första kvartalet minskade med 1 procent jämfört med föregående år till 6 514 (6 604) miljoner kronor, framförallt hänförlig till tidpunkten för påsken. Varugruppsmässigt är det sprit, vin och starköl som står för minskningen. Cider, blanddryck och alkoholfritt ökar något jämfört med motsvarande period föregående år. I september 2018 höjdes priset på bärkassar med 50 öre i syfte att minska användandet och därmed bärkassarnas miljöpåverkan. Jämfört med första kvartalet 2018 har antalet bärkassar minskat med 9 procent samtidigt som intäkterna för bärkassar har ökat med 4 MSEK.

Nettoomsättning

MSEK	jan-mars 2019	jan-mars 2018	helår 2018
Sprit	1 325	1 362	6 005
Vin	3 454	3 509	16 150
Starköl	1 515	1 526	7 511
Cider och blanddrycker	145	142	867
Alkoholfritt	35	33	199
Summa försäljning drycker	6 474	6 572	30 732
Övriga varor och tjänster	40	32	175
Summa intäkter	6 514	6 604	30 907

Nettoomsättning MSEK januari-mars

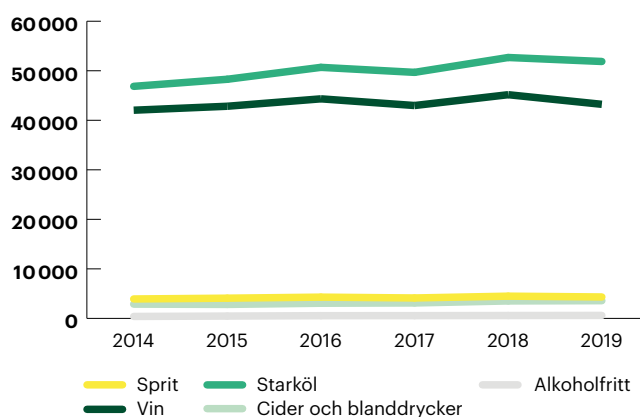
Den totala försäljningsvolymen minskade med 3 procent jämfört med föregående år och uppgick till 103,6 (106,4) miljoner liter. Den totala minskningen i kvartalet är framförallt hänförlig till tidpunkten för påsken som inföll under första kvartalet 2018. Under januari och februari ökade dock volymen med 4 procent vilket kan vara en effekt av den svaga svenska kronan. Bidragande till denna ökning kan också vara en fortsättning på Systembolagets andelsökning som redovisades i CAN:s preliminära rapport avseende 2018, se föregående sida. Försäljningsvolymen omräknat till ren liter alkohol minskade med drygt 3 procent vilket visar att kunderna har valt marginellt alkoholsvagare alternativ. Ren liter alkohol per capita är något lägre jämfört med föregående år.

Sprit, vin och starköl stod samtliga för en minskad försäljningsvolym. Försäljningen av vin minskade med drygt 4 procent vilket innebär en minskning med 1,9 miljoner liter. Sprit minskade med knappt 4 procent (0,2 miljoner liter) och starköl minskade med drygt 1 procent (0,8 miljoner liter). Den procentuellt största ökningen var inom alkoholfritt med en ökning motsvarande 3 procent (20 tusen liter) jämfört med föregående år. Cider och blanddryck stod för en ökning med knappt 2 procent (55 tusen liter).

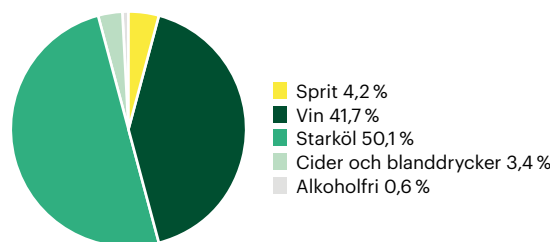
Försäljningsvolym drycker

1000-tals liter	jan-mars 2019	jan-mars 2018	helår 2018
Sprit	4 327	4 487	19 760
Vin	43 224	45 165	203 475
Starköl	51 872	52 677	256 842
Cider och blanddrycker	3 574	3 519	21 244
Alkoholfritt	600	580	3 568
Summa försäljning drycker	103 597	106 428	504 889

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari-mars

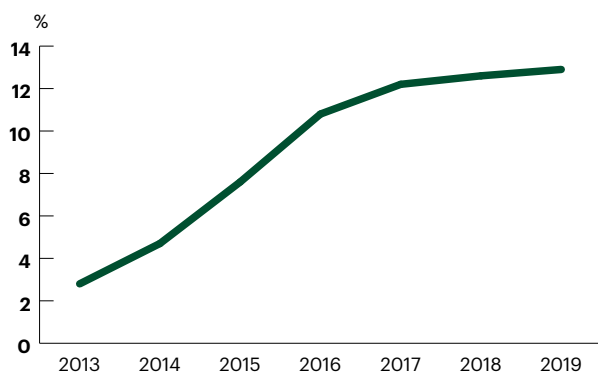

Liter fördelat per varugrupp januari – mars

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under perioden till 13,4 (13,4) miljoner liter vilket är i nivå med föregående år. Majoriteten av den ekologiska försäljningsvolymen kommer från vin (motsvarande 71 procent) och öl, cider och blanddryck (motsvarande 27 procent). Inom det ekologiska sortimentet har samtliga varugrupper förutom sprit ökat under perioden. Systembolaget ser fortsatt en andelsmässig ökning av det ekologiska sortimentet, men att ökningstakten har avmattats något jämfört med föregående år. Ekologiska produkter utgjorde 12,9 (12,6) procent av den totala försäljningsvolymen.

Andel ekologisk försäljning, volym januari – mars

Antalet kundbesök i butik uppgick under kvartalet till 27,9 (28,0) miljoner vilket motsvarar en minskning på knappt 1 procent jämfört med föregående år. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, ökade med 11 procent och uppgick till 12,0 (10,9) miljoner under perioden.

RÖRELSERESULTAT

Januari – mars 2019

Kvartalets rörelseresultat uppgick till -91 (-9) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till -2,3 (-0,2) procent.

Bruttoresultatet uppgick till 817 (825) MSEK. Det minskade bruttoresultatet är hänförligt till en förskjutning i påskförsäljningen, då påsken inföll under första kvartalet 2018.

Förutom minskningen av bruttoresultatet påverkas kvartalets rörelseresultat av högre försäljnings- och administrationskostnader. Försäljningskostnaderna uppgick till 722 (679) MSEK. Satsningar i utvecklingsprojekt och det digitala kundmötet fortsätter under hela 2019 vilket påverkar försäljningskostnaderna. Detta arbete påverkar bland annat personalkostnaderna som dessutom ökar till följd av fler butiker och årlig lönerevision. Försäljningskostnaderna påverkas också av högre lokalhyror för butiker, bland annat till följd av fler och större butiker.

Administrationskostnaderna ökade jämfört med samma period 2018 och uppgick till 188 (156) MSEK. Personalkostnaderna har ökat bland annat till följd av nyrekryteringar inom områden såsom hållbarhet och alkoholforskning men även inom IT kopplat till utvecklingsaktiviteter. Under kvartalet har informationskampanjer om alkoholens risker genomförts i större utsträckning än föregående år.

FINANSNETTO

Januari – mars 2019

Finansnettot uppgick till 20 (6) MSEK varav 6 (6) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, 14 (0) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar. Marknadsvärdena av Systembolagets placeringar har under det första kvartalet utvecklats positivt på grund av stigande räntor.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

Januari – mars 2019

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till -71 (-3) MSEK.

KASSAFLÖDE

Januari – mars 2019

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -1 400 (-760) MSEK. Det lägre kassaflödet är hänförligt till en större förändring av kortfristiga skulder. Då påsken infaller under andra kvartalet i år förskjuts även inköp av varor hänförliga till påskförsäljningen till andra kvartalet. Därav den stora förändringen av kortfristiga skulder mellan åren. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till 539 (573) MSEK, varav -19 (-31) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och 558 (604) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar.

ÅRSARBETARE

Januari – mars 2019

Årsarbetare uppgick till 3 161 (2 952) under kvartalet. Jämfört med första kvartalet föregående år har antalet årsarbetare ökat. Det beror delvis på att fler butiker har öppnat och att den långa sjukfrånvaron har minskat. Även satsningar inom bland annat Systembolagets uppdrag och alkoholens risker, vilket har lett till nyrekryteringar på huvudkontoret, påverkar kvartalets årsarbetare.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Systembolaget arbetar systematiskt med att identifiera och hantera de risker som är förenade med verksamheten. Riskhanteringsprocessen är integrerad i enheternas strategi- och planeringsarbete. Riskerna konsolideras och hanteringen av dessa rapporteras och följs upp av företagsledningen samt styrelsen. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om lagstiftningsfrågor som kan ge påverkan på monopolställningen, hållbarhet och arbetsmiljö samt förändrade kundbeteenden som kräver digitala anpassningar.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. Majoriteten av all försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 12 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ verkar för ett smartare förhållningssätt till alkohol. Detta görs genom att med kunskap och kommunikation skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring eget och andras drickande, och därmed bidra till att minska alkoholens skadeverkningar i samhället. IQ:s vision är ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Periodens resultat före skatt uppgick till 4,7 (5,2) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Kvartalets resultat före skatt uppgick till 5,0 (5,6) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncern-interna hyresintäkter.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Årsstämma avseende räkenskapsåret 2018 hölls den 11 april 2019. Protokollet från årsstämman kommer inom två veckor efter årsstämman finnas tillgängligt på omsystembolaget.se.

Nyval gjordes av styrelseledamöterna Anders Ehrling och Ulrika Eriksson.

Delårsrapporten har inte varit föremål för granskning av bolagets revisor

Stockholm den 17 april 2019

Systembolaget AB

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Resultaträkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	jan – mars 2019	jan – mars 2018	helår 2018
Nettoomsättning		6 514	6 604	30 907
Kostnad för sålda varor		-5 697	-5 779	-27 004
Bruttoresultat		817	825	3 903
Försäljningskostnader	2, 3	-722	-679	-2 942
Administrationskostnader	2, 3	-188	-156	-738
Övriga rörelseintäkter		2	1	6
Övriga rörelsekostnader		0	0	-2
Rörelseresultat		-91	-9	227
Finansnetto		20	6	-2
Resultat efter finansiella poster		-71	-3	225
Periodiseringsfond		-	-	7
Resultat före skatt		-71	-3	232
Skatt		15	-1	-52
Periodens resultat		-56	-4	180

Balansräkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	2019-03-31	2018-03-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar				
Materiella tillgångar		466	506	484
Finansiella tillgångar		2 588	2 551	3 181
Summa anläggningstillgångar		3 054	3 057	3 665
Omsättningstillgångar				
Varulager		1 120	1 086	1 076
Fordringar		200	58	164
Kortfristiga placeringar		29	136	-
Kassa och bank		165	537	1 026
Summa omsättningstillgångar		1 514	1 817	2 266
Summa tillgångar	4	4 568	4 874	5 931
Eget kapital				
Bundet eget kapital		432	432	432
Fritt eget kapital		1 015	1 169	1 071
Summa eget kapital		1 447	1 601	1 503
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		25	32	25
Summa obeskattade reserver		25	32	25
Avsättningar				
Långfristiga avsättningar		83	83	84
Summa avsättningar		83	83	84
Skulder				
Långfristiga skulder		112	103	108
Kortfristiga skulder		2 901	3 055	4 211
Summa skulder	4	3 013	3 158	4 319
Summa eget kapital och skulder		4 568	4 874	5 931

Förändring i eget kapital, Systembolaget AB

MSEK	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Periodens resultat	
Ingående eget kapital 2018-01-01	360	72	891	282	1 605
Överföring till fria reserver			282	-282	0
Periodens resultat				180	180
Utdelning till ägaren			-282		-282
Utgående eget kapital 2018-12-31	360	72	891	180	1 503
Ingående eget kapital 2019-01-01	360	72	891	180	1 503
Överföring till fria reserver					0
Periodens resultat				-56	-56
Utdelning till ägaren					0
Utgående eget kapital 2019-03-31	360	72	891	124	1 447

Kassaflödesanalys i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	jan – mars 2019	jan – mars 2018	helår 2018
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt	-71	-3	232
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	40	45	224
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager	-44	83	93
Förändring av fordringar	1	101	-8
Förändring av skulder	-1 312	-973	183
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	12	11	4
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	-1 374	-736	728
Betald skatt	-26	-24	-104
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 400	-760	624
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-19	-31	-131
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	558	604	74
Kassaflöde från investeringsverksamheten	539	573	-57
Finansieringsverksamheten			
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	-	-	17
Utdelning till ägaren	-	-	-282
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-265
Periodens kassaflöde	-861	-187	302
Likvida medel vid periodens början	1 026	724	724
Likvida medel vid periodens slut	165	537	1 026

Kvartalsöversikt, Systembolaget AB

MSEK	jan – mar 2019	jan – mar 2018
Nettoomsättning	6 514	6 604
Bruttoresultat	817	825
Försäljningskostnader	-722	-679
Administrationskostnader	-188	-156
Rörelseresultat	-91	-9
Kvartalets resultat	-56	-4
Soliditet %	32	33

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten för Systembolaget AB är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och följer därutöver även årsredovisningslagen, Rådet för finansiell rapporterings RFR 2, Redovisning för juridiska personer samt statens Riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande. Från och med 1 januari 2012 upprättar Systembolaget, med stöd av ÅRL 7 kap 3a§, inte någon koncernredovisning.

Upplysningar enligt IAS 34 Delårsrapportering lämnas såväl i noter som på annan plats i delårsrapporten.

Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018 under rubriken Finansiell rapportering, Not 1 - Redovisningsprinciper, med undantag för IFRS 16. Nya och ändrade standarder och tolkningar från IASB respektive IFRIC har inte haft någon väsentlig påverkan på finansiella rapporter.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal har från januari 2019 ersatt IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 introducerar en "right of use model" och innebär för leasetagaren att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska därför inte göras. Undantagna är leasingavtal som är icke-materiella eller med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard.

IFRS 16 är tillämplig för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 men tidigare tillämpning har varit tillåten. Standarden är antagen av EU. Samtliga leasingavtal redovisas i enlighet med undantaget avseende IFRS 16 i RFR 2 som kostnad.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Akkumulerat under första kvartalet uppgick de totala personalkostnaderna till 510 (466) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med första kvartalet 2018, främst som en följd av den årliga lönerevisionen, fler butiker samt nyrekryteringar på huvudkontoret.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	jan-mars 2019	jan-mars 2018	helår 2018
Byggnader och mark	0	0	2
Materiella anläggnings- tillgångar	38	40	155
Summa avskrivningar	38	40	157

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Kundfordringar, likvida medel, leverantörsskulder samt övriga kortfristiga fordringar och skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen enligt affärsmodellen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden.

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. För ytterligare information om finansiella instrument hänvisas till not 12 i Ansvarsredovisning 2018.

Definition av alternativa nyckeltal

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Periodens resultat (rullande 12 månader), 128 MSEK, i procent av genomsnittligt justerat eget kapital, 1 546 MSEK = 8%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 21,4%, på obeskattade reserver. Genomsnittet är beräknat utifrån justerat eget kapital 2018-03-31, 1 626 MSEK och 2019-03-31, 1 466 MSEK. Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter) i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering). Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget och redovisas årligen.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet, -91 MSEK, i procent av nettoomsättning exklusive alkoholskatt, 3 917 MSEK = -2,3%. Nettoomsättningen utgörs av 6 514 MSEK och alkoholskatten 2 597 MSEK.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat 817 MSEK, med tillägg för övriga rörelseintäkter 2 MSEK, samt med avdrag för rörelsens kostnader, -910 MSEK = -91 MSEK.

SOLIDITET

Justerat eget kapital, 1 466 MSEK, i procent av balansomslutningen, 4 568 MSEK = 32%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 21,4%, på obeskattade reserver. Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

Övriga definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Målgruppen för undersökningen är personer 16 år och äldre. I 2018 års mätning som genomfördes i maj månad dubblerades antalet intervjuer till 4 240 personer jämfört med tidigare. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Mätning av koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och

leasade bilar skall vara noll år 2023. Klimatpåverkan från egen verksamhet följs upp årligen.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Kantar Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas årligen 9 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 år och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

SYSTEMBOLAGETS ANDEL AV TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. System-

bolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år nästan 6 000 kontrollköp i butik. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

ÅRSARBETARE

Årsarbetare motsvarar arbetad tid inklusive semester dividerat med antalet timmar för en heltidstjänst för den relevanta perioden. Parametern infördes 2018, och ersatte det tidigare begreppet medelantal anställda.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

15 juli 2019	Delårsrapport januari – juni 2019
28 oktober 2019	Delårsrapport januari – september 2019
11 februari 2020	Bokslutskommuniké 2019

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadress: systembolaget.se och
omsystembolaget.se